

“Özgün Katkı” Nedir?

Özgün Katkı Deęerlendirmesi ve Türkiye’den Örnekler

Ramazan Aslan

FutureCamp İklim ve Enerji Ltd. Şti.

:FutureCamp
Türkiye

ULUSAL KARBON YÖNETİM MERCİ ÜYELERİNİN EĞİTİMİ

15-17 Haziran
Ankara

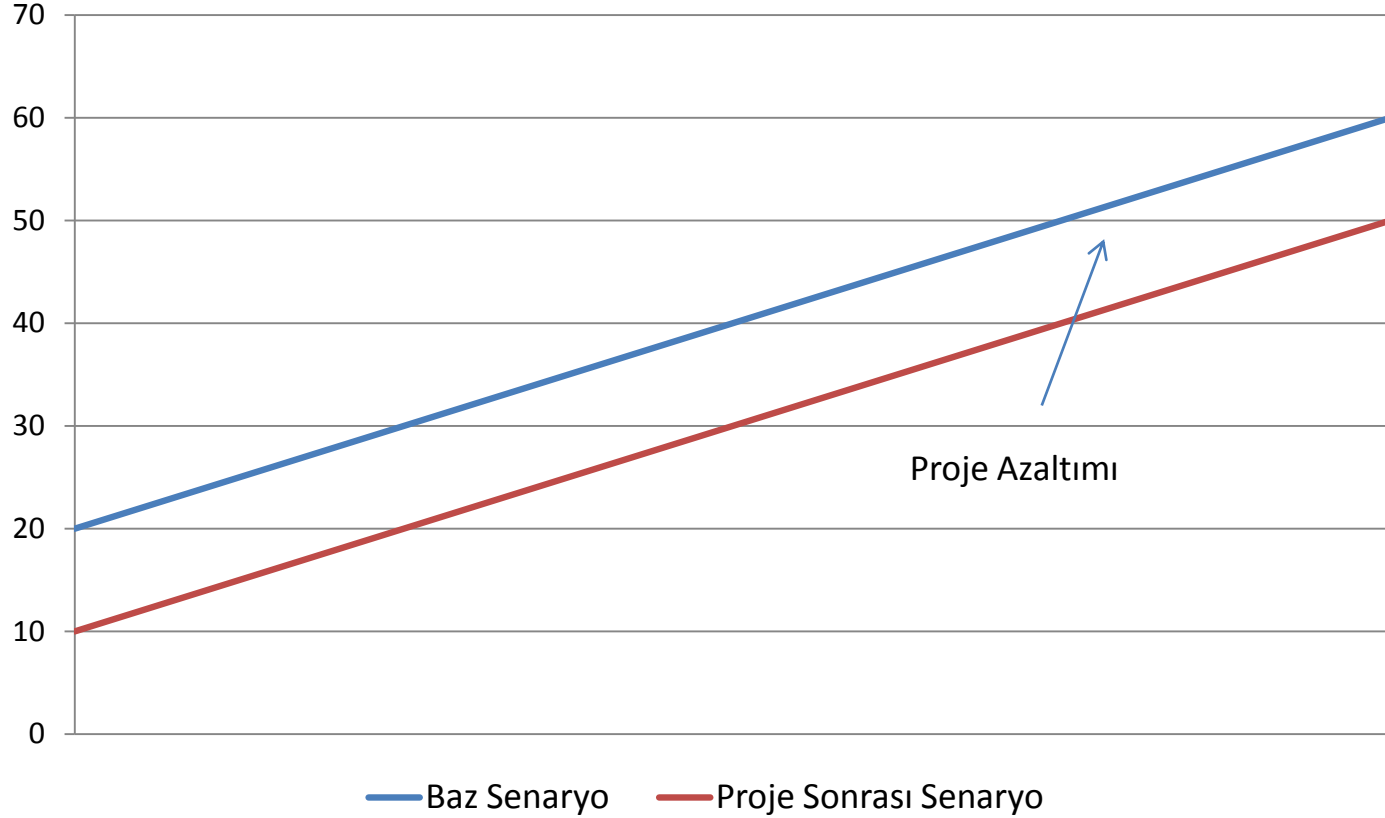
Özgün Katkı (Additionality)

- Proje alternatifleri ile karşılaştırıldığında uygulanması önünde engeller bulunan veya finansal olarak cazip **olmayan** emisyon azaltım projeleri, “özgün katkısı” olan (“additional”) projelerdir.
- Özgün katkısı olan projeler, yaygın uygulaması (“common practice”) olan projeler **değildir**.

Özgün Katkı (Additionality)

- Fiziki olarak düşük veya hiç sera gazı üretimi yapmayan projenin, referans senaryoya göre sera gazı “azaltan” proje olmasını sağlayan etken, onun özgün katkısıdır.
- Bir proje, sera gazı üretmiyor olsa dahi, özgün katkısı yoksa, referans senaryoya dahil olduğu kabul edilir.

Özgün Katkı (Additionality)

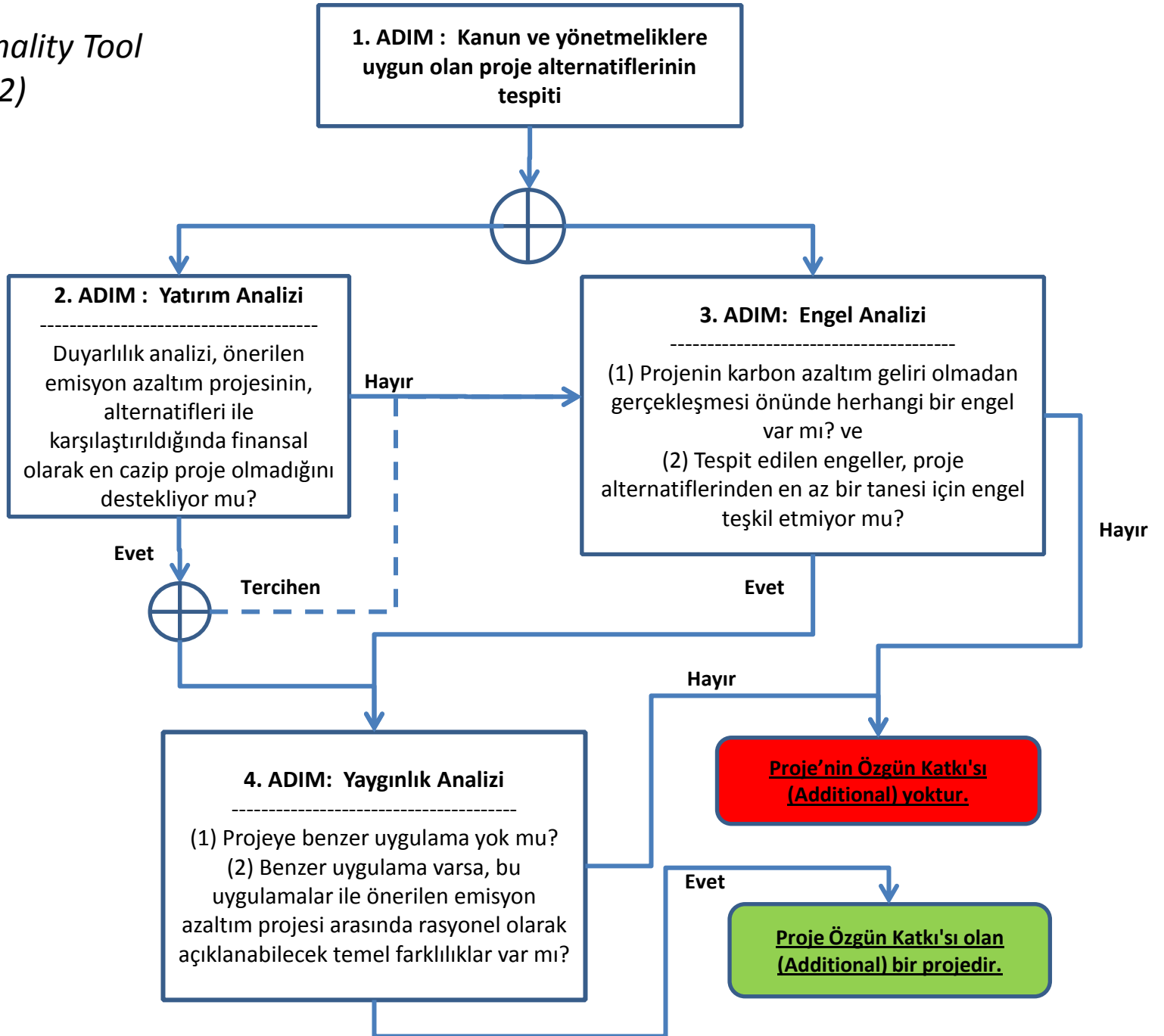
Özgün Katkı Metodolojisi

- CDM EB tarafından kabul edilen büyük ölçekli metodolojilerin neredeyse tümünde, projelerin özgün katkıları olduğunun gösterilmesi beklenir.
- Büyük ölçekli projeler için ayrı ve detaylı bir özgün katkı analiz yöntemi (“Additionality Tool”) uygulanması gerekli iken, küçük ölçekli projelerin çoğunda daha basit bir analiz yeterli olmaktadır.

Özgün Katkı Metodolojisi

- Haziran 2010 itibari ile yürürlükte olan “*Tool for the demonstration and assessment of additionality (version 05.2)*” metodolojisi, projelerin özgün katkısını göstermek üzere adımsal bir yaklaşım sunmaktadır.
- Küçük ölçekli projeler için bu metodolojinin kullanılması zorunlu olmamakla beraber pratikte yaygın olarak kullanılmaktadır. Gold Standard bu metodolojinin kullanımını tüm proje önerileri için zorunlu kılmıştır (GS Toolkit 2.3)

*Additionality Tool
(ver 05.2)*

1. Adım: Proje Alternatiflerinin Belirlenmesi

Alt Adım 1a):

- Projeye alternatif olabilecek, gerçekçi ve güvenilir alternatifleri belirleyiniz. Bu alternatifler:
 1. Projenin karbon finansmanı olmadan gerçekleştirilmesi,
 2. Proje ile aynı kalite ve özellikte çıktı (üretim, verim v.b.) sağlayacak diğer gerçekçi ve güvenilir alternatifler. İlgili emisyon azaltım metodolojisinde belirtilen örnekler dahil.
 3. Eğer uygun ise, mevcut durumun devamı: Projenin veya benzer projelerin gerçekleşmemesi durumu.

1. Adım: Proje Alternatiflerinin Belirlenmesi

Alt Adım 1b):

1. Alternatiflerin, sera gazı azaltım dışında hedefleri olsa dahi yürürlükteki kanun ve yönetmelikler ile uyumlu olması gerekir.
2. Eğer alternatiflerden biri mevcut kanun ve yönetmelikler ile uyumlu değilse, pratikte bu durumun ülkede yaygın olduğu ve bunlara uyulması yönünde bir zorlama olmadığını gösterin. Eğer bu durumu gösteremiyorsanız alternatifleriniz arasından çıkarın.
3. Eğer proje, yürürlükteki mevzuata uygunluk açısından değerlendirilen alternatifler arasında tek kalıyorsa, projenin özgün katkısı yoktur.

1. Adımın sonucu: Yürürlükteki mevzuat ile uyumlu, güvenilir ve gerçekçi proje alternatiflerinin tespiti

2. Adım: Yatırım Analizi

Bu adım ile projenin, alternatifleri arasında ekonomik veya finansal olarak en karlı olan proje olmadığı veya emisyon azaltım geliri hesaba katılmadığı durumda karlı olmadığı gösterilmesi gerekir.

Alt Adım 2a): Uygun Analiz Yönteminin Tayini

1. Eğer ilk adım sonucundaki alternatifler ve proje emisyon azaltım geliri dışında bir gelir üretmiyorsa “Basit Maliyet Yöntemi”ni, aksi durumda “Yatırım Karşılaştırma” veya “Kıyaslama Yöntemi”ni kullanın.

Alt Adım 2b):

1. Basit Maliyet Yönteminde, projeden daha az maliyetli en az bir alternatif olduğunu gösterin.
2. Yatırım Karşılaştırma Yönteminde, iç karlılık oranı, net bugünkü değer, maliyet-fayda oranı gibi proje türüne ve karar alma sürecine en uygun olan göstereyi belirleyin.
3. Kıyaslama Yönteminde, proje türüne ve karar alma sürecine en uygun finansal/mali göstereyi (ör: iç karlılık oranı) belirleyin.

2. Adım: Yatırım Analizi

Alt Adım 2b): Kıyas Yönteminde Kullanılabilecek Göstergeler:

1. Projeye özgü risk primi ilave edilmiş devlet tahvil getirileri,
2. Bankaların veya özel fon şirketlerinin benzer projelerden beklediği finansman maliyeti ve sermaye getirisi tahminleri,
3. Şirketin, önceki yatırımlarında da baz olarak aldığını gösterebilmesi durumunda, şirkete özgü kıyas göstergesi,
4. Yukarıdaki seçeneklerin uygulanabilir olmaması durumunda, diğer makul göstergeler.

2. Adım: Yatırım Analizi

Alt Adım 2c): Finansal Göstergelerin Hesaplanması ve Karşılaştırılması

1. Yatırım Karşılaştırması yönteminde, proje alternatiflerinden herhangi biri en iyi göstergeye sahipse (ör: en yüksek IRR), projenin finansal olarak en cazip olduğu söylenemez.
2. Kıyaslama Yönteminde, eğer proje göstergesi belirlenen seviyeye ulaşamıyorsa (ör: düşük IRR), projenin finansal olarak cazip olduğu söylenemez.

2. Adım: Yatırım Analizi

Alt Adım 2d) Duyarlılık Analizi

1. Projenin finansal cazibesine yönelik yaptığınız analiz sonucunun, çalışmadaki kritik kabullerde yapılacak makul değişimler sonrasında da geçerli olduğunu gösterecek şekilde bir duyarlılık analizi ekleyin.
2. Yatırım analizi, kabullerdeki makul değişimler sonrasında da projenin finansal olarak cazip olmadığına gösterilmesi durumunda özgün katkı yönünde geçerli bir argüman sunabilir.

2. Adım sonucunda: Eğer proje, alternatifleri arasında finansal olarak en cazip olan değilse (Yatırım Karşılaştırma) veya finansal olarak cazip değilse (Kıyas Yöntemi) 4. Adıma (“Yaygınlık Analizi”) geçiniz. Aksi durumda 3. Adıma (“Engel Analizi”) geçiniz

3. Adım: Engel Analizi

- Eğer bu adım kullanılıyorsa projenin hayata geçirilmesinden alıkoyan ancak, proje alternatiflerinden en azından biri için sorun teşkil etmeyen engel ya da engeller ile karşılaştığının gösterilmesi gerekir.
- Belirlenen engeller, projenin emisyon azaltım geliri elde edememesi durumunda uygulanamamasına neden oluyorsa eğer, özgün katkı gösterimi açısından geçerlilik kazanacaktır.
- Eğer emisyon azaltım geliri belirlenen engelleri kaldırmada etkili olamıyorsa, projenin özgün katkısı yoktur.

3. Adım: Engel Analizi

Alt Adım 3a): Engellerin Belirlenmesi:

1. Ekonomik finansal engeller dışındaki yatırım engelleri: Benzer projelerin ancak, hibe veya diğer finansal olmayan araçlar ile hayata geçiriliyor olması ya da, ülkenin risk algısından dolayı yerli veya yabancı finansman olanağı bulamaması,
2. Teknolojik riskler: Kalifiye eleman yetersizliği, altyapı yetersizliği, projeye özgü teknolojik riskler veya projede kullanılacak teknolojinin bölgede bulunmaması durumları,
3. Proje uygulamaları: Projenin kendi türünde ilk proje olması,
4. Tercihen ilgili metodolojilerde belirtilenler olmak üzere diğer engeller.

3. Adım: Engel Analizi

Alt Adım 3b):

1. Belirlenen engellerin, proje alternatiflerinden en azından birinin hayata geçirilmesinde engel teşkil etmediğini veya daha az etkilediğini gösterin. Belirlenen engeller, alternatiflerden bazılarının uygulanmasına da engel teşkil ediyorsa, bu alternatifler değerlendirmeden çıkarılmalıdır.
2. Engel analizi sırasında kullanılacak argümanlar yürürlükteki mevzuata, sektörel çalışmalara veya araştırmalara, ulusal veya uluslar arası istatistiklere, ilgili piyasa verilerine ya da yazılı bağımsız uzman değerlendirmelerine dayandırılmalıdır.

Eğer Engel Analizi olumlu sonuçlanırsa 4. Adıma geçin, aksi takdirde projenin özgün katkısı yoktur.

4. Adım: Yaygınlık Analizi

- Proje, 3. Adımda belirtilen kendi türünde ilk proje olması dışında, önceki slaytlarda belirtilen özgün katkı analizi, projenin yer aldığı sektör ve bölgede yapılacak bir analiz ile desteklenmelidir. Bu analiz, Yatırım veya Engel Analizini tamamlayan bir “Güvenilirlik Testi”dir.

Alt Adım 4a): Benzer projelerin analizi

1. İşletmede olan ve projeye benzer olan faaliyetlere yönelik bir analiz yapın. Bu analizden, emisyon azaltım projesi olarak kayıt altına alınmış veya bu yönde başvurmuş olanları çıkarın. Aynı bölge veya ülkede yer alan, benzer teknolojileri kullanan ve benzer ölçekte olan, benzer ekonomik ortam ve mevzuata maruz kalan projeler benzer sayılır.

4. Adım: Yaygınlık Analizi

Alt Adım 4b): Benzer projelerin deęerlendirilmesi

1. Eğer benzer projeler yaygın olarak gözüküyorsa, bu durum Yatırım veya Engel Analizi sonrasında belirtilen, projenin finansal olarak cazip olmaması veya yatırımın uygulanmasını alıkoyan engellere maruz kaldığı argümanının sorgulanmasına neden olur.
2. Bu nedenle, projenizin diğer benzer projelerden temel farklılıklarını ortaya koymanız ve projenizin yararlanamadığı ancak diğer projelerin yararlandığı ve onları finansal olarak cazip kılan (sübvansiyon gibi) ya da engellerini kaldırmalarını sağlayan nedenleri göstermeniz gerekir. Hakkında yeterli bilgiye ulaşılamayan projeler değerlendirme dışında bırakılabilir.

Eğer 4. Adım sonunda benzer proje olmadığı veya benzer projeler ile önerilen proje arasında temel farklılıklar olduğu makul bir şekilde açıklanabilirse, proje özgün katkısı olan projedir. Aksi takdirde projenin özgün katkısı yoktur.

Gold Standard'a Kayıtlı Bazı Projelere ait PDD'lerin İncelenmesi

- GS 353: Tuzla Jeotermal Santrali PDD'si
- GS 440: Mamak Çöpgazı Projesi PDD'si
- GS 474: Osmaniye RES PDD'si
- GS 597: Karaburun RES PDD'si

TEŞEKKÜRLER!

Ramazan Aslan

FutureCamp İklim ve Enerji Ltd. Şti.

:FutureCamp
Türkiye

İletişim Bilgileri:

Tel : 0312 481 21 42
e-posta : ramazan.aslan@futurecamp.com.tr
Web : www.futurecamp.com.tr

Bu eğitim, İklim Değişikliği ile Mücadele için Kapasitelerin Artırılması Projesi kapsamında gerçekleştirilmiştir.

**İklim Değişikliği ile Mücadele için Kapasitelerin Artırılması
Projesi**

UN House – BM Binası

Birlik Mah. 2. Cad. No:11, 06610, Çankaya – Ankara / TÜRKİYE - Tel.:

+90 312 454 1169 - Faks: +90 312 496 1463

Ana fonlayıcısı Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) olan ilgili proje, Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından yürütülmekte ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Türkiye ofisi tarafından uygulanmaktadır.